

ماهنامه علمى پژوهشى

مهندسی مکانیک مدرس

mme.modares.ac.ir

بررسی تجربی برهم کنش رویههای آلومینیومی با هسته لانه زنبوری در سازه ساندویچ پنل در نفوذ شبه استاتیکی و دینامیکی

فاطمه حسن پور رودبنه 1 ، غلامحسین لیاقت * ، هادی صبوری 3 ، همایون هادوی نیا

- 1 دانشجوی کارشناسی ارشد، مهندسی مکانیک، دانشگاه تربیت مدرس، تهران
 - 2- استاد، مهندسی مکانیک، دانشگاه تربیت مدرس، تهران
 - 3- استادیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه خوارزمی، تهران
 - 4- استاد، مهندسی مکانیک، دانشگاه کینگ استون، لندن
 - * تهران، صندوق پستى ghlia530@modares.ac.ir، 14115-141

حكنده

اطلاعات مقاله

در این مقاله نفوذ شبه استاتیک و نفوذ دینامیکی بر روی سازه ساندویچی با رویههای آلومینیومی و هسته لانه زنبوری آلومینیومی به طور تجربی مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین نفوذ در هر یک از اجزای سازه ساندویچی (رویههای آلومینیومی و سازه لانه زنبوری) به طور جداگانه بررسی شدند تا تأثیر بر هم کنش رویههای آلومینیومی با هسته لانه زنبوری در میزان انرژی جذب شده و سرعت حدبالستیک توسط سازه ساندویچی مشخص شود. آزمایش شبه استاتیکی بر روی نمونههای ساخته شده با نفوذکننده سرتخت به قطر 10 میلی متر با استفاده از دستگاه تفنگ گازی یونیورسال انجام شده است همچنین آزمایش بالستیک با پرتابه سرتخت به قطر 10 میلی متر و جرم 8.5 گرم با استفاده از دستگاه تفنگ گازی انجام شده است. تنایج آزمایش نفوذ شبه استاتیک نشان می دهد مجموع انرژی جذب شده ساندویچ پنل در مقایسه با این مجموعه (مجموع دو عدد که این اجزا به شکل ساندویچ مورد استفاده قرار میگیرند در واقع انرژی جذب شده ساندویچ پنل در مقایسه با این مجموعه (مجموع دو عدد ورق آلومینیومی و لانه زنبوری) %40 بیشتر شده است؛ اما مجموع مقدار نفوذ این اجزا (مجموع دو رویه آلومینیومی و لانه زنبوری) %40 بیشتر شده است؛ اما مجموع مقدار نفوذ این اجزا (مجموع دو رویه آلومینیومی و لانه زنبوری) شود شبه استاتیک نیز سرعت حدبالستیک و انرژی بالستیک سازه ساندویچی به سازههای معمولی را نشان می دهد. بنابراین سازه ساندویچی به عنوان یک سازه جاذب انرژی مناسب می تواند مورد استفاده قرار گیرد.

مقاله پژوهشی کامل
دریافت: 26 فروردین 1395
پذیرش: 03 فرداد 1395
ارائه در سایت: 23 تیر 1395
کلید واژگان:
سازه ساندویچی
لانه زنبوری
نفوذ شبه استاتیک
ارمایش بالستیک

Investigation of Interaction between Aluminum Facing and Honeycomb Structure in Quasi-static and Impact Loading

Fatemeh Hassanpour Roudbeneh¹, Gholamhossein Liaghat^{1*}, Hadi Sabouri², Homayoun Hadavinia³

- 1- Department of Mechanical Engineering, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran
- 2- Department of Mechanical Engineering, Kharazmi University, Tehran, Iran
- 3- School of Mechanical and Automotive Engineering, Kingston University, London, UK
- * P.O.B. 14115-141, Tehran, Iran, ghlia530@modares.ac.ir

ARTICLE INFORMATION

Original Research Paper Received 14 April 2016 Accepted 07 June 2016 Available Online 13 July 2016

Keywords: Sandwich panel Honeycomb structure Quasi-static penetration Ballistic impact Ballistic limit velocity

ABSTRACT

In this paper, the interaction between aluminum facing and honeycomb structure in the quasi-static and the impact loading has been investigated experimentally. The structural elements used in this research were aluminum plate, aluminum 5052 honeycomb structure. The quasi-static penetration tests and ballistic impact experiments were performed on aluminum plate, honeycomb structure and sandwich panel by flat ended penetrator and flat ended projectile respectively. The failure mechanisms, ballistic limit velocities, absorbed energies due to penetration, the damage modes and some structural responses were studied. Also, the effect of interaction between aluminum facing and honeycomb structure in the quasi-static penetration and the ballistic impact response in this honeycomb sandwich panel were discussed and commented upon. Comparing energy absorption in these structures showed that the amount of absorbed energy by the sandwich panel with honeycomb core is more than the absorbed energy by the aluminum plate and honeycomb structure in the quasi-static penetration. These results indicated that, using the honeycomb structure as the core of sandwich panel resulted in increasing the stiffness and the strength of the sandwich panel. The ballistic impact results showed that the absorbed energy and the ballistic limit velocity in the sandwich panel compared with the individual components were increased. Therefore, the sandwich structure can be used as a suitable energy absorber.

اتصال ورقههای بسیار نازک از یک ماده به یکدیگر تشکیل شده است. معمولا سلولها به شکل شش ضلعی منتظم هستند؛ اما می توانند شکلهای دیگری

1-مقدمه

سازه لانه زنبوری (کندویی) شبکهای از سلولهای باز (میان تهی) است که از

نظیر سلولهای چهار گوش و دایرهای نیز داشته باشند.

مفهوم اصلی سازه ساندویچی از چسباندن صفحات نازک، متراکم و قوی به سلولهای لانه زنبوری ضخیم و سبک ایجاد میشود. در این محصولات، نسبت استحكام به وزن و سفتي به وزن بالا قابل دسترسي است. لانه زنبوري، پیکربندی بیهمتا و جالب توجهی از مواد است که امتیازات فراوانی نظیر خواص مكانيكي خوب، خواص برخورد عالى، خاصيت دى الكتريكي پايين، ضرایب انتقال حرارت پایین، توانایی کنترل جریان سیال، خواص صوتی خوب، قابلیت جذب انرژی بالا، مستهلک کردن فرکانسهای رادیویی و مساحت سطح مقطع پایین در این سلولها را فراهم می کند. امروزه سازههای لانه زنبوری به دلیل نسبت استحکام به وزن بسیار بالا و همچنین جذب انرژی تا حدود %70 ارتفاع اولیه خود، اهمیت ویژهای در صنایع مختلف اعم از هواپیمایی، حمل و نقل، ساختمانسازی و صنایع نظامی پیدا کردهاند. مدتها پیش از این که بشر به تکنولوژی سازههای زنبوری دست یابد؛ این ساختارها در طبیعت وجود داشتهاند. سابقه تحقیقات بر روی این سازهها به حدود نیم قرن قبل برمی گردد و تاکنون هم ادامه دارد [1]. تحقیقات بسیاری بر روی رفتار این سازهها تحت نفوذ پرتابهها، بارگذاریهای دینامیکی و شبه استاتیکی (یه صورت منفرد یا در ساندویچ پنلها) انجام گرفته است. تعدادی از این تحقیقات به صورت زیر است:

گلداسمیت و ساکمن [2] تأثیر چند پارامتر مانند سرعت، شرایط مرزی، استحكام اتصالات بين هسته هاني كامب و رويههاي آلومينيومي را روي جذب انرژی در طول نفوذ کامل را بهطور تجربی بررسی کردند. مور و و همکاران [3] نحوه تغییر شکل سازههای لانه زنبوری و تغییرات تنش برحسب کرنش آن را تا زمان گسیختگی به صورت تجربی بررسی کردند. آنها بیان نمودند که در ابتدا نمودار حالت الاستیک به صورت خطی میباشد و در ادامه حالت الاستیک نمودار به صورت غیرخطی درمیآید و زمانی که تنش موضعی و اعمالی بر دیواره سلولها به آستانه تسلیم میرسد، محدوده الاستیک تمام شده و محدوده پلاستیک آغاز می گردد. هو و همکاران [5,4] بارگذاری ضربه-ای و شبه استاتیکی سازههای کندویی را بهصورت ترکیب بارهای فشاری و برشی مورد بررسی قرار دادند. در این بررسی که با استفاده از دستگاه هاپکینسون فشاری صورت گرفت، نمونهها تحت بارگذاری در زوایای مختلف قرار گرفتند. این بررسی به روش عددی نیز انجام شد. در این بررسی مشخص گردید که اعمال بارهای ترکیبی، یعنی بار محوری به همراه بار برشی، تأثیر بسزایی در رفع نیروی حداکثر اولیه و کاهش مقاومت لهیدگی اهداف دارد. به علاوه مشخص گردید که دو کمیت مذکور برای حالت دینامیکی همواره بیشتر از حالت شبه استاتیک میباشد. همچنین مطالعه عددی انجام شده مطابقت خوبی در مدهای تغییرشکل و منحنیهای نیروی فشاری و لهیدگی با روشهای تجربی انجام شده داشت و مشخص گردید که مقاومت محوری لانه زنبوریها افزایش نیروی برشی در بار ترکیبی کاهش قابل ملاحظهای مى يابد. علوى نيا و همكارانش [6] سرعت حد بالستيك، انرژى تلف شده و ناحیه صدمه دیده سازههای کندویی آلومینیومی را در برخورد عمودی پرتابه-ها مورد بررسی قرار دادند. در این بررسی سرعت حد بالستیک محاسبه شده برای موارد مختلف مطابقت خوبی با نتایج بهدست آمده از رابطهی تحلیلی و پیشنهاد شده، دارد. با مقایسه این نتایج مشخص گردید که اختلاف نتایج به دست آمده تجربی با کمیت متناظر محاسبه شده از رابطه تحلیلی دارای خطای کمتر 10 درصد میباشد. همچنین مشاهده گردید که انرژی جنبشی گلوله به واسطه مکانیزمهای خمش دیواره سلولها، پاره شدن دیوارهها، برش

پلاگ و انرژی جنبشی پلاگ مستهلک می گردد. به علاوه دیده شد که نقش اصلی در اتلاف انرژی در برخورد گلوله به اهداف بر عهده مکانیزمهای خمش دیواره سلولها و برش پلاگ تشکیل شده میباشد. بوترآگو و همکارانش [7] سوراخ شدن سازههای ساندویچی کامپوزیتی را در برخورد گلوله با سرعت بالا مورد بررسی قرار دادند. این مطالعه که هم به صورت تجربی و هم به صورت عددی با استفاده از نرمافزار آباکوس صورت گرفته است، مواردی همچون سرعت خروجی، میزان جذب انرژی، سرعت حد بالستیک و زمان برخورد مورد بررسی قرار گرفتهاند. نتایج عددی مطابقت بسیار خوبی با نتایج تجربی داشت. لیاقت و همکارانش [8] مکانیزم نفوذ و عبور گلوله استوانهایی سرتخت را در اهداف لانه زنبوری بهصورت تئوری و تجربی بررسی کردند. پیرمحمدی و همكارانش [10,9] ضربه سرعت بالا بر روى سازه ساندويچى با رويه کامپوزیتی از جنس الیاف شیشه/پوکسی و هسته لانه زنبوری از جنس آلومینیوم را به طور تجربی مورد بررسی قرار دادند. این بررسی به روش عددی و تحلیلی نیز انجام شد و نتایج مطابقت خوبی با روش تجربی داشتند. فعلی و نامداری [11] یک مدل تحلیلی برای بررسی رفتار سازه ساندویچی با هسته لانه زنبوری که در معرض ضربه عمودی سرعت بالا قرار داشت، ارائه کردند.

همچنین تحقیقات زیادی روی مدلهای مختلف سازه ساندویچی در بارگذاریهای مختلف صورت گرفته است بیشتر نتایج مدلهای تحلیلی و یا عددی ارائه شده با نتایج روش تجربی مقایسه شده است در حالی که تحلیل مناسبی روی دادههای تجربی صورت نگرفته است. همچنین رفتار سازههای ساندویچی در بارگذاریهای استاتیکی و دینامیکی و برتری سازههای ساندویچی نسبت به سازههای معمولی بهطور دقیق در بارگذاری متمرکز بررسی نشده است. یکی از بحثهای جامانده در روشهای تجربی بر روی سازههای سازههای ساندویچی تأثیر بر هم کنش رویهها و هسته در سازه ساندویچی میباشد. که با بررسی این موضوع میتوان از این سازهها بهصورت بهینه و در کاربردهای مناسب استفاده نمود.

در این مقاله نفوذ شبه استاتیکی و نفوذ دینامیکی بر روی اجزای ساندویچ پنل به صورت جداگانه و همچنین خود سازه ساندویچی با هسته لانه زنبوری انجام شد تا اثر بر هم کنش رویهها و هسته لانه زنبوری در میزان جذب انرژی و سرعت حد بالستیک در سازه ساندویچی بررسی شود.

2- مواد

نمونههای آماده شده در این تحقیق، ورق آلومینیومی، لانه زنبوری آلومینیومی و ساندویچ پنل با هسته لانه زنبوری و رویههای آلومینیومی میباشد و در زیربخشهای آینده درباره خواص و ابعاد آنها توضیح داده شده است.

2-1- ورق آلومينيومي

ورق آلومینیومی استفاده شده در این پژوهش آلومینیوم 1200 اراک است که ضخامت آن 0.5 میلیمتر میباشد با توجه به فیکسچر طراحی شده ابعاد انتخابی برای این نمونه 75×75 میلیمتر مربع است (شکل 1). با انجام آزمایش کشش روی ورق آلومینیومی 1200 طبق استاندارد 120 E8M-[21] خصوصیات فیزیکی و مکانیکی آن در جدول 1 آورده شده است.

2-2- سازه لانه زنبوري

لانه زنبوری استفاده شده از جنس آلومینیوم H38-5052 میباشد. ویژگیهای این نوع آلومینیوم در جدول 2 آورده شده است [13]. این نوع لانه زنبوری به

جدول 1خصوصیات مربوط به آلومینیوم 1200

Table 1 The properties of 1200 aluminum

خصوصيات آلومينيوم 1200	مقادير
E	76 (GPa)
$\sigma_{\scriptscriptstyle m y}$	131.33 (MPa)
σ_u	133 (MPa)
ϵ_u	8 (%)
ρ	$2637 (kg/m^3)$

جدول 2 خصوصیات مربوط به جنس لانه نبوری مورد استفاده در آزمایشها Table 2 The properties of 5052-H38 aluminum

خصوصيات آلومينيوم 5052-H38	مقادير
E	70 (GPa)
V	0.3
σ_{y}	255 (MPa)
σ_u	290 (MPa)
$ au_u$	165 (MPa)
ρ	$2680 (kg/m^3)$

روش کرکرهای ساخته شده است (شکل ۱). ابعاد لانه زنبوری مورد استفاده نیز با توجه به فیکسچر 75×75 میلیمتر مربع میباشد و سایر ابعاد آن در "شکل 2" آورده شده است.

3-2- سازه ساندویچ پنل

لانه زنبوری و ورق آلومینیومی به طور جداگانه در اندازههای 75×75 میلی متر مربع بریده شدهاند و سپس توسط رزین به هم چسبانده شده اند (شکل 2). رزین استفاده شده محصول کارخانه شل می باشد که از دو جزء اپوکسی CY219 و سخت کننده CY219 تشکیل شده که با نسبت وزنی دو به یک ترکیب شده است.

3- شرح آزمایشها

1-3- ساخت فیکسچر

Fig .1 The specimens from left to right aluminum plate, honeycomb structure and sandwich panel

شکل 1 نمونهها از چپ به راست ورق اَلومینیومی، لانه زنبوری و ساندویچ پنل ساخته شده

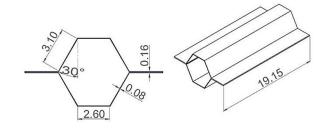

Fig .2 The geometrical size of each cell in the honeycomb structure in mm

شکل2 ابعاد هندسی هر سلول از سازه لانه زنبوری مورد استفاده در آزمایشها (ابعاد به میلی متر)

همان طور که در "شکل 3" مشخص است، فیکسچر به شکل مربعی و دارای ابعاد داخلی 0×05 میلیمتر مربع ساخته شده است. فیکسچر با هشت پیچ M16 در طرفین، به گونهای سفت میشود تا شرایط مرزی گیردار در مرزهای نمونه ایجاد گردد و برای جلوگیری از لغزش فیکسچر حین آزمون نفوذ شبه استاتیک، دو پیچ M8 در طرفین آن تعبیه شده است تا فیکسچر به میز دستگاه یونیورسال بسته شود. لازم به ذکر است که این فیکسچر دو منظوره ساخته شده است همان طور که در "شکل 4" دیده می شود اولین تکه از سمت راست هم در آزمایش نفوذ شبه استاتیک و هم در آزمایش بالستیک مورد استفاده قرار می گیرد.

2-3- آزمایشهای نفوذ شبه استاتیک

آزمایشهای نفوذ شبه استاتیک در آزمایشگاه مکانیک ضربه دانشگاه تربیت مدرس با استفاده از دستگاه یونیورسال که در "شکل 4" مشخص است، انجام شد. نمونهها در فیکسچر بطور ثابت قرار می گیرد و نفوذ کننده به بخش متحرک دستگاه وصل می شود و با نرخ جابجایی 2 میلیمتر بر دقیقه، درون نمونه نفوذ می کند. نیروی وارد شده به هدف، توسط لودسل موجود در بالای محل اتصال نفوذ کننده، اندازه گیری می شود. چون در آزمایش بالستیک از پرتابه سرتخت استفاده شده است نفوذکننده مورد استفاده در این پژوهش دارای دماغه تخت با قطر 10 میلیمتر و استحکام نهایی 1200 مگاپاسگال میباشد. نفوذ کننده ساخته شده به گونهای طراحی شده که به دستگاه پیچ شود و مانع هر گونه لغزش و جابجایی به طرفین باشد. آزمایش مذکور بر روی ورق آلومینیومی، سازه لانه زنبوری و ساندویچ پنل انجام شد و تا نفوذ کامل ونوذ کننده درون هر یک از این نمونهها و ثابت شدن نمودار نیرو - جابجایی،

3-3- آزمایشهای بالستیک

آزمایشهای بالستیک در آزمایشگاه مکانیک ضربه دانشگاه تربیت مدرس با

Fig. 3 Three pieces of the dual-purpose fixture

شکل3 سه تکهی فیکسچر دو منظوره

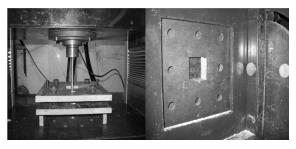

Fig .4 The quasi-static and dynamic tests of the dual-purpose fixture performance

شکل4 عملکرد فیکسچر دو منظوره در آزمایش شبه استاتیکی و دینامیکی

استفاده از یک تفنگ گازی که طرح شماتیک آن در "شکل 5" نشان داده شده است، انجام گرفت. برخورد در سرعتهای مختلف، نزدیک حد بالستیک و سرعتهای بیش از حد بالستیک اهداف بوده و سرعتهای ورودی و خروجی در آزمایشها اندازه گیری شده است. حداقل تکرار برای هر نمونه سه مرتبه بوده است.

گلوله باعث سرعت گرفتن و خروج آن از لوله دستگاه می گردد. بهمنظور اندازه گیری سرعت اولیه در جلوی تفنگ گازی از یک جفت منبع لیزر و دیود حساس نوری که متصل به یک شمارنده زمان هستند، استفاده شده بود. به دلیل این که پس از نفوذ و خروج پرتابه از هدف، پرتابه از مسیر خود منحرف میشود امکان اندازه گیری سرعت خروجی مشابه با روش اندازه گیری سرعت ورودی وجود ندارد.

هنگام آزمایش هر یک از نمونهها، درون فیکسچر ساخته شده با ابعاد داخلی 50×50 میلیمتر مربع به طور ثابت قرار گرفت (شکل 4). پرتابه (گلوله) یک استوانه فولادی سرتخت به طول 15 میلیمتر، قطر 10 میلیمتر، جرم 8.5 گرم و سختی RC 60 میباشد (شکل 6).

4- نتايج و بحث

نتایج بدست آمده از آزمایشهای نفوذ شبه استاتیک و دینامیک به شرح زیر مىباشد.

1-4- نتایج آزمایش نفوذ شبه استاتیک

آزمایش نفوذ شبه استاتیک بر روی هر یک از اجزای ساندویچ پنل و خود سازه ساندویچی انجام شد که نتایج آن در زیربخشهای بعدی توضیح داده

دستگاه تفنگ گازی مورد استفاده با ایجاد فشار گاز هلیوم یا هوا پشت

منحنی نیرو- نفوذ برای ورق آلومینیومی در "شکل 8" ارائه گردیده است. منحنی نشان داده شده در "شکل 8" را می توان به سه بخش تقسیم كرد تا رفتار نفوذكننده از لحظه نفوذ تا لحظه عبور و خروج از نمونه بررسي گردد. قسمت AB این نمودار مربوط به لحظاتی میشود که نفوذکننده روی نمونه استقرار می یابد. بخش مقعر BC نشان دهنده رفتار سفت شوندگی در نمونه با پیشروی نفوذ کننده است. در نقطه C نفوذکننده ورق را سوراخ کرده است و بیشترین ظرفیت باربری ورق را نمایش میدهد. فاصله CD نشان می-دهد نفوذ کننده از ورق خارج می شود و لغزش صورت گرفته میان دیواره نفوذ کننده و لبه سوراخ، ایجاد اصطکاک کرده و منحنی نزولی می شود.

شده است. شكل تخريب نمونهها با يكديگر متفاوت بود (شكل 7).

در مواجهه با پیشانی سرتخت نفوذ کننده قرار دارد، اتفاق می افتد.

پس از انجام آزمایش نفوذ بر روی ورق آلومینیومی، مشاهده شد که سطح

بالایی نمونه که با نفوذ کننده در تماس بوده ایجاد سوراخ به اندازه قطر

نفوذکننده کرده است. در "شکل 7" سطح پشتی در ورق آلومینیوم ایجاد

یلاگ ¹ (برش سکهای) کرده است. این رفتار به علت برش بخشی از ورق که

1-1-4 نفوذ شبه استاتیک در ورق آلومینیومی

2-1-4 نفوذ شبه استاتیک در سازه لانه زنبوری

در سازه لانه زنبوری به علت ساختار شبکهای و اتصال چسبی که بین دیواره-های مشترک هر سلول وجو دارد شکل نفوذ و تخریب سازه متفاوت بوده است. نفوذکننده شبکه لانهزنبوری را فشرده نموده و با حرکت تدریجی رو به پایین، بخشی از لانه زنبوری اطراف خود را به همراه خود به سمت پایین کشیده است. وضعیت تخریب در این حالت، ترکیبی از برش و مچالگی خواهد

Fig .7 The backside of specimens, after the quasi-static penetration (From left to right aluminum plate, honeycomb structure and sandwich

شکل7 تصویر پشت نمونهها بعد از نفوذ شبه استاتیک (از چپ به راست وررق آلومینیومی، لانه زنبوری و ساندویچ پنل)

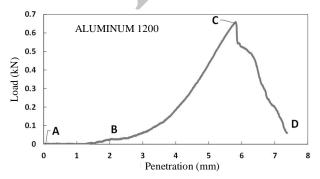

Fig.8 The force-penetration curve of the aluminum sheet

شكل8 نمودار نيرو- نفوذ براى ورق آلومينيومي

Fig .5 The Schematic drawing of the gas gun

شكل5 شكل شماتيك از تفنگ گازى [14]

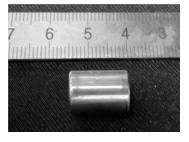

Fig.6 The projectile used in the ballistic impact test شکل 6 گلوله مور د استفاده در آزمایش شلیک

¹ Pluging

Projectile Loading Chronograph **Ballistic Paste** Gas Reservoir ast Valve

منحنی نفوذ در سازه لانه زنبوری به شش قسمت تقسیم شده است (شکل 9). همانطور که در ورق آلومینیومی به آن اشاره شد، بخش AB نشانگر استقرار نفوذکننده بر روی نمونه است. فاصله BC بارگذاری دیواره سلولها توسط نفوذکننده بر روی نمونه است. فاصله BC بارگذاری دیواره سلولها توسط نفوذ کننده را نشان می دهد. این وضعیت، نشانگر رفتار غیرخطی از نوع سفتشوندگی در هسته لانه زنبوری می باشد. از نقطه C به بعد، نفوذکننده در مرز مشترک سلولها وارد شده و مقدار کمی چینخوردگی موضعی در دیواره سلولها ایجاد می نماید که نشانگر رفتار نرمشونده از C تا C خواهد بود. در فاصله DE منحنی حالت صعودی داشته و پیشروی نفوذ کننده، با مقاومت کششی هسته همراه است. نیروی فشاری نفوذ کننده در نقطه E به ماکزیمم خود رسیده و از آنجا، تخریب اتصال چسبی میان دیواره سلولهای اطراف نفوذ کننده و مچالگی سلولها آغاز می شود. تخریب لانه زنبوری، چندین برابر سطح مقطع نفوذ کننده بوده و در نقطه F، به حداکثر خود خواهد رسید. خروج تدریجی نفوذ کننده از هسته، از نقطه F شروع شده و همراه با ایجاد خروج تدریجی نفوذ کننده از هسته، از نقطه F شروع شده و همراه با ایجاد اصطکاک می باشد. آزمایش تا نقطه C ادامه یافته است. فاصله FG، عبور تدریجی نفوذکننده از هسته لانه زنبوری را نشان می دهد.

3-1-4 نفوذ شبه استاتیک در سازه ساندویچی

نفوذکننده به هنگام نفوذ در سازه ساندویچ پنل ابتدا در صفحه رویی آلومینیومی ایجاد پلاگ کرده و بعد از آن وارد لانه زنبوری شده و به هنگام خروج از صفحه پشتی آلومینیومی، با بیرون راندن بخش مچاله شده لانه-زنبوری تخریب شده ایجاد پتال (غنچه شدن) کرده است. پتال در نزدیکی لبه نفوذکننده اتفاق میافتد و این شکست نتیجه ممانهای خمشی و نیروهای برشی در صفحه پوششی پایینی در نمونه می باشد.

آنچه در سازه ساندوچ پنل وجود دارد ترکیب دو رفت ار قبلی (نفوذ در ورق آلومینیومی و سازه لانه زنبوری) میباشد. منحنی ساندویچ پنل دارای نه بخش است. در ابت دا فاصله AB بیانگر نشستن نفوذکننده بر روی پنل ساندویچی است. با پیشروی نفوذکننده، منحنی نیرو- نفوذ فرم مقعر داشته و نشان دهنده رفتار سفت شوندگی نمونه در بخش BC میباشد. با افزاش نیرو تنش برشی در فصل مشترک هسته لانه زنبوری و رویه بالایی افزایش یافته به سبب تخریب موضعی اتصال رزینی شده و سفتی به شکل موضعی از C تا D تا می کند. پس از نقط ه D، با جدایش موضعی ورق بالایی از پنل ساندویچی، پیشروی نفوذ کننده با پلاستیسیته، کشیدگی موضعی ورق، میباشد. میبالگی و چین خوردگی در بخش بالایی دیواره لانه زنبوری همراه میباشد.

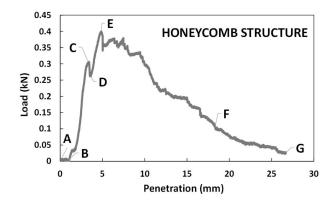

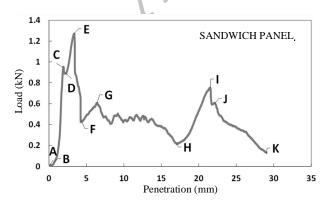
Fig .9 The force-penetration curve of the honeycomb structure

شكل 9 نمودار نيرو-نفوذ براي سازه لانه زنبوري

کار پلاستیک موضعی انجام شده روی ورق بالایی، باعث رفتار سفت شونده در ورق شده و در نهایت در نقطه E، حداکثر ظرفیت تحمل نیروی فشاری موضعی اتفاق افتاده و یک پلاگ از آن جدا میشود. پس از نقطه E، نفوذ کننده از رویه بالایی عبور نموده و وارد هسته می گردد. در این حالت، نیرو افت نموده و پلاگ بریده شده به پیشانی نفوذ کننده متصل بوده و همراه با پیشروی آن، چینخوردگی کوچکی در دیواره بالایی هسته در ناحیه زیر نفوذ کننده و اطراف آن اتفاق میافتد. این عامل، سبب کاهش سفتی موضعی شده و رفتار نرمشونده از E تا F مشاهده می گردد. هسته لانهزنبوری در برابر نفوذ کننده مقاومت نموده و در نقطه G اتصال چسبی بین دیوارههای آن گسیخته شده و افت موضعی بار اتفاق می افتد. بین نقاط G تا H، تخریب اتصال چسبی بین دیوارههای لانهزنبوری افزایش یافته و چینخوردگی و همچنین مچالگی دیوارهها، گسترش پیدا می کند که افت و خیزهای کوچک و متعدد در این فاصله روی منحنی بار- نفوذ مشاهده می گردد. در نقطه H، آخرین بخش از لانهزنبوری زیر پلاگ، بریده شده و سفتی مجموعه ساندویچی بهشکل قابل ملاحظهای کاهش مییابد. پیشروی نفوذکننده، با افزایش تراکم بخشهای بریده شده لانه زنبوری همراه است. فشار نفوذکننده به بخش متراکم زیر پلاگ، با مقاومت لایه پوششی زیرین همراه بوده و منحنی بار - نفوذ تا نقطه I بالا خواهد رفت. در نهایت در این نقطه، برش گلبرگی و ایجاد یک پتال در ورق زیرین اتفاق میافتد. تمایل به خروج بخش بریده شده لانهزنبوری از یتال بریده شده، سبب گسترش آن شده و نقاط J و K را یدید خواهد آورد (شكل 10).

4-1-4 انرژی جذب شده شبه استاتیکی

با مقایسه انرژی جذب شده در این سازهها مشاهده می شود که مقدار انرژی جذب شده در سازه ساندویچی، بیشتر از انرژی جذب شده توسط ورق آلومینیمی و لانه زنبوری بوده است. این مطلب بیانگر این است که لانه رنبوری وقتی به عنوان هسته در سازه ساندویچی مورد استفاده قرار می گیرد، سفتی و استحکام مجموعه ساندویچ شده افزایش یافته و در نتیجه میزان انرژی جذب شدهی آن افزایش چشمگیر پیدا می کند (شکل 11). همچنین این امر را می توان با مقایسه سوراخ ایجاد شده در آزمایش نفوذ شبه استاتیک بر روی هر یک از این سازه ها مشاهده کرد. سوراخ ایجاد شده در لانه زنبوری، بزرگ و نامنظم می باشد؛ اما با برداشتن رویه بالایی ساندویچ پنل، دیده می شود که سوراخ ایجاد شده در آن هم اندازه قطر نفوذکننده و منظم می باشد (شکل 12).

¹ Petaling

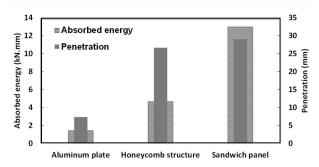

Fig.11 The comparison of the energy absorption and penetration curves related to each specimen

 \mathbf{m} مقایسه نمودارهای مربوط به انرژی جذب شده و نفوذ برای هر سه نمونه

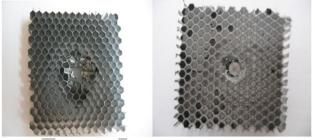

Fig .12 The perforation (From left to right honeycomb structure and sandwich panel without the upper facing)

شکل12 سوراخ شدگی(از چپ لانه زنبوری و ساندویچ پنل بدون رویه جلویی)

همان طور که گفته شد سازه ساندویچی از دو رویه آلومینیومی و هسته لانه زنبوری آلومینیومی تشکیل شده است. مجموع انرژی جذب شده هر یک از این اجزاء به طور جداگانه با انرژی جذب شده سازه ساندویچی مقایسه شد که در این حالت نیز انرژی جذب شده در ساندیچ پنل بیشتر از حالتی بوده است که دو ورق آلومینیومی به علاوه سازه لانه زنبوری بدون ساندویچ شدن جذب کردهاند. با بررسی نفوذ دیده شد مقدار نفوذ در ساندویچ پنل کمتر از دو ورق آلومینیومی به علاوه لانه زنبوری بوده است. بنابراین سازه ساندویچی با نفوذ کمتر انرژی جذب شده ی بیشتری دارد و به عنوان یک سازه جاذب انرژی مناسب می تواند مورد استفاده قرار گیرد (شکل 13).

2-4- نتايج آزمايش بالستيك

یکی از اهداف آزمایش نفوذ شبه استاتیک بدست آوردن انـرژی جـذب شـده استاتیکی است تا بتوان طبق رابطه انرژی جنبشی حد پایین سرعت اولیه هـر یک از نمونهها را برای انجام آزمایشهای پرسرعت بدست آورد. بنابراین با

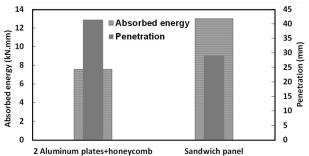

Fig. .13 The penetration and absorbed energy comparison chart of the sandwich panel with two aluminum facing and honeycomb structure شكل 13 نمودار مقايسه نفوذ و انرژى جذب شده در ساندويچ پنل با مجموع دو رويه آلومينيومي و سازه لانه زنبوري

توجه به انرژی بدست آمده برای هر نمونه و با دانستن جرم گلوله سرتخت (8.5 گرم) که در آزمایش شلیک مورد استفاده قرار خواهد گرفت حد پایین سرعت اولیه برای هر نمونه محاسبه شده است. که برای ورق آلومینیومی، سازه لانه زنبوری و سازه ساندویچی به ترتیب 18، 33 و 52 متر بر ثانیه میباشد. تقریبا %20 تا %25 بیشتر از این مقادیر سرعت اولین شلیک روی هر یک از نمونهها میباشد و با توجه به نفوذ پرتابه در اهداف و همچنین تعریف حدبالستیک کاهش یا افزایش سرعت برای شلکیکهای بعدی تعیین میشود. نتایج بدست آمده از نفوذ دینامیکی برای هر یک از سازهها در زیربخشهای بعدی توضیح داده شده است.

1-2-4- شكل تخريب

آزمایشهای شلیک برروی ورق آلومینیومی، سازه لانه زنبوری، ساندویچ پنل با هسته لانه زنبوری انجام شد. آزمایشهای شلیک در سرعتهای مختلف انجام شد تا سرعت حد بالستیک برای هر نمونه پیدا شود. با بررسی نمونهها چندین حالت برای ورود و خروج گلوله به اهداف پیشبینی میشود. این امر به علت ساختارهای متفاوت سازهها نیز میباشد.

در ورق آلومینیومی گلوله به اندازه قطر خود در سطح جلویی هدف سوراخ ایجاد کرده و در نهایت به هنگام خروج در سطح پشتی ورق آلومینیوم ایجاد پلاگ کرده است.

در سازههای لانه زنبوری شکل نفوذ متفاوت است. اغلب در این سازهها انحراف گلوله به هنگام ورود و خروج از اهداف مشاهده میشود که این امر به خاطر وجود ساختار لانه زنبوری میباشد. در سازه لانه زنبوری به علت ساختار شبکهای و اتصال چسبی که بین دیوارههای مشترک هر سلول وجود دارد پرتابه شبکه لانهزنبوری را فشرده نموده و با حرکت رو به جلو، بخشی از لانه زنبوری اطراف خود را به همراه خود به سمت خارج کشیده است. وضعیت تخریب در این حالت، ترکیبی از برش و مچالگی خواهد بود.

در ساندویچ پنلها ابتدا گلوله در رویه جلویی ایجاد پلاگ می کند و به علت سرعت بالای گلوله جدایش موضعی بین رویه جلویی و هسته ایجاد می- شود پس از آن گلوله به همراه پلاگ کنده شده از رویه جلویی وارد هسته می شود. به هنگام خروج گلوله و قسمتهای تخریب شده هسته، جدایش موضعی بین هسته و رویه پشتی ایجاد می شود و در آن ایجاد پلاگ می کند های کنده شده از صفحه پشتی خارج می شود و در آن ایجاد پلاگ می کند (شکل 14).

یکی از مشاهدهها پس از انجام تستهای شلیک انحراف گلوله در بعضی از اهداف بود. علت این انحراف موقعیت پرتابه نسبت به هدف بود. در واقع گلوله یا از ابتدا با انحراف وارد هدف شده بود یا پس از ورود به هسته منحرف شده بود که علت دوم به خاطر ساختار سازه لانه زنبوری میباشد. با توجه به بررسی لیاقت و همکارانش [8] چهار محل را به عنوان موقعیتهای احتمالی برخورد پرتابه به هدف تعیین نمودند. برای بررسی کامل برخورد و در نظر گرفتن شرایط برخورد به شکل دقیق تر، در این تحلیل دو محل برای برخورد گلوله به لانه زنبوری در نظر گرفته شده است؛ موقعیت C و C که در "شکل گار موقعیت این دو محل را نشان میدهد. محل اول وسط سلول لانه زنبوری و محل را نشان میدهد. محل اول وسط سلول لانه زنبوری و محل دیگر نقطه اتصال دیوارهها به یکدیگر است.

در "شکل 16" انحراف گلوله به هنگام خروج از سازه ساندویچی مشاهده می شود و همچنین پتال متقارن ایجاد شده در سازه ساندویچی که در این شکل نشان داده شده است بیانگر خروج پرتابه بدون انحراف از هدف بوده

گلوله در سرعتهای بالاتر از حد بالستیک مربوط به هر نمونه از آن عبور کرده است و در سرعتهای پایینتر در نمونه گیر کرده است. در "شکل 17" گلوله به علت سرعت کم در سازه ساندویچی گیر کرده است و نتوانسته از آن عبور نماید.

2-2-4 سرعت حدبالستیک

پس از پایان آزمایشهای شلیک، دادههای مربوط به سرعت ورودی و خروجی برای هر آزمایش بررسی شد.

تاکنون تعریف واحدی برای محاسبه حد بالستیک بیان نشده است و در مراجع مختلف تعاریف گوناگونی برای آن ارائه شده است. یکی از آن تعاریف محاسبه سرعت حد بالستیک به روش میانگین است در این روش مقدار میانگین بیشترین سرعتی که نفوذ کامل رخ نداده باشد و کمترین سرعتی که نفوذ کامل رخ داده باشد، حد بالستیک نامیده میشود.

بر این اساس سرعت حد بالستیک به روش میانگین برای نمونههای آزمایش شده محاسبه شد که نتایج آن به شرح زیر است.

همانطور که در جدول 3 مشاهده می شود سرعت حد بالستیک ساندویچ پنل افزایش قابل ملاحظه ای نسبت به هر یک از اجزا سازنده اش داشته است. بنابراین در نفوذ دینامیکی نیز سازه ساندویچی برتری ویژه ای نسبت به سازه های معمولی دارد.

2-4- انرژی حدبالستیک

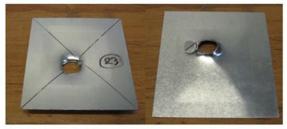
با دانستن سرعت حد بالستیک و جرم گلوله مورد استفاده در آزمایشها انرژی بالستیک از رابطه انرژی جنبشی $(E=mv^2/2)$ محاسبه می شود. با بررسی نتایج همان طور که در نفوذ شبه استاتیک دیده شد، سرعت حدبالستیک و انرژی جذب شده در ساندویچ پنل افزایش قابل ملاحظهای نسبت به هر یک از اجزای ساندویچ پنل (ورق و سازه لانه زنبوری) به طور جداگانه داشته است (شکل 18).

 ${f Fig}$.17 An example of the projectile stuck in the sandwich structure ${f mathebox{27}}$ نمونهای از گیر کردن گلوله در سازه ساندویچی

جدول 3 نتایج مربوط به سرعت حدبالستیک هر یک از نمونهها

Table 3 The results of the specimens ballistic limit velocity		
نمونه	سرعت حد بالستيک (متر /ثانيه)	
ورق آلومينيومي 1200	36.5	
سازه لانه زنبوري	50.5	
ساندويچ پنل	72.75	

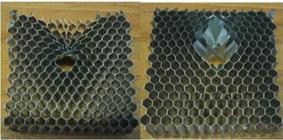

Fig. 14 The front and back specimens image after passing projectile شكل 14 تصوير جلو و پشت نمونهها پس از عبور كردن گلوله

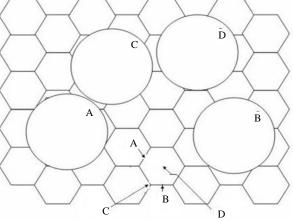

Fig .15 The possible locations of the projectile collision with honeycomb

[8] شكل 15 موقعيت محلهای برخورد احتمالی گلوله به لانه زنبوری

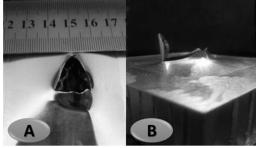

Fig. 16 A) The penetration without deviation B) The penetration with deviation

شكل A 16) نفوذ گلوله بدون انحراف B) نفوذ گلوله با انحراف

سه قست (مجموع دو عدد ورق آلومینیومی و لانه زنبوری) بطور جداگانه تست نفوذ شبه استاتیک شوند در هر کدام برای خروج نفوذکننده ایجاد اصطکاک جداگانه می شود که این امر در مجموع این سه قسمت تاثیر بسزایی دارد و این باعث شده مقدار نفوذ در این مجموعه %30 بیشتر از ساندویچ پنل باشد.

- در آزمایش بالستیک سرعت حدبالستیک سازه ساندویچی 72.7 متر بر ثانیه و سرعت حد بالستیک سازه لانه زنبوری و ورق آلومینیومی به ترتیب 50.5 و سرعت حد بالستیک ساندویچ پنل افزایش چشمگیری نسبت به هریک از اجزا داشته است که این امر نشاندهنده اثر برهم کنش رویه آلومینیومی با سازه لانه زنبوری می باشد.

- تأثیر برهم کنش رویههای آلومینیومی با هسته لانه زنبوری در آزمایش بالستیک باعث تقریبا دو برابر و چهار برابر شدن انرژی بالستیکی سازه ساندویچی نسبت به سازه لانه زنبوری و ورق آلومینیومی به ترتیب شده است. بنابراین برهم کنش رویههای آلومینیومی و هسته لانه زنبوری در سازه ساندویچی تأثیر چشمگیری در افزایش میزان انرژی جذب شده و سرعت حدبالستیک این سازه دارد و مقایسه آن با هریک از اجزا بیانگر برتری سازه ساندویچی نسبت به سازههای معمولی میباشد و این امر سبب میشود ساندویچ پنل به عنوان یک سازه جاذب انرژی خوب در صنایع مختلف مورد استفاده قرار گیرد.

6- فهرست علايم

(GPa) مدول الاستيسيته E

علايم يوناني

- کرنش پارگی ϵ_u
- ۷ ضریب پواسن
- (kg/m³) چگالی ρ
- (MPa) استحکام کششی نهایی σ_u
 - (MPa) استحکام تسلیم σ_{y}
- (MPa) استحکام برشی نهایی au_u

7- مراجع

- [1] T. Bitzer, Honeycomb Technology-Material Design, Manufacturing Applications and Testing, pp. 10-42, London: Springer Netherlands, 1997
- [2] W. Goldsmith, J. L. Sackman, An experimental study of energy absorption in impact on sandwich plates, *International Journal of Impact Engineering*, Vol. 12, No. 2, pp. 241-262, 1992.
- [3] D. Mohr, M. Doyoyo, Deformation-induced folding systems in thinwalled monolithic hexagonal metallic honeycomb, *International Journal of Solids and Structures*, Vol. 41, No. 11, pp. 3353-3377, 2004
- [4] B. Hou, A. Ono, S. Abdennadher, S. Pattofatto, Y. L. Li, H. Zhao, Impact behavior of honeycombs under combined shearcompression, Part I: Experiments, *International Journal of Solids* and Structures, Vol. 48, No. 5, pp. 687-697, 2011.
- [5] B. Hou, S. Pattofatto, Y. L. Li, H. Zhao, Impact behavior of honeycombs under combined shear-compression, Part II: Analysis, *International Journal of Solids and Structures*, Vol. 48, No. 5, pp. 698-705, 2011.
- [6] A. Alavi Nia, S. Razavi, G. Majzoobi, Ballistic limit determination of aluminum honeycombs—experimental study, *Materials Science* and Engineering, Vol. 448, No. 1, pp. 273-280, 2008.
- [7] B. L. Buitrago, C. Santiuste, S. Sanchez-Saez, E. Barbero, C. Navarro, Modelling of composite sandwich structures with honeycomb core subjected to high-velocity impact, *Composite Structures*, Vol. 92, No. 9, pp. 2090-2096, 2010.

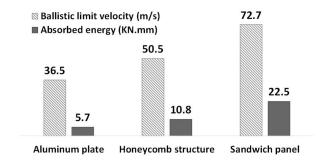

Fig .18 The ballistic limit velocity and ballistic energy comparison between the components of the sandwich panel and sandwich structure

شکل18 مقایسه سرعت حد بالستیک و انرژی بالستیک بین اجزای ساندویچ پنل با خود سازه ساندویچی

به علت این که سرعت حد بالستیک یک پارامتر تقریبی می باشد و همچنین میزان خطای آن به علت سرعت بالا زیاد است نمی توان در این بخش همانند آزمایش نفوذ شبه استاتیک انرژی جذب شده بین مجموع دو ورق آلومینیومی به علاوه لانه زنبوری را با سازه ساندویچی مقایسه کرد. اما با توجه به "شکل 18" انرژی جذب شده دینامیکی سازه ساندویچی در مقایسه با هریک از دو جزء تفاوت قابل ملاحظهای دارد. که این موضوع بیانگر برتری سازه ساندویچی حتی در نفوذ دینامیکی نیز می باشد.

5- نتيجه گيري

در تحقیق حاضر اثر برهم کنش رویههای آلومینیومی و سازه لانه زنبوری بر میزان انرژی جذب شده و سرعت حدبالستیک در سازه ساندویچی بررسی شد. نفوذ و انرژی جذب شده در سازه ساندویچی، لانه زنبوری و ورق آلومینیوم از آزمایش نفوذ شبه استاتیک و سرعت حدبالستیک و انرژی جذب شده بالستیکی از آزمایش شلیک به دست آمد. با مشاهده آزمایشهای انجام شده می توان به نتایج زیر دست یافت:

- وقتی اجزای ساندویچ پنل به طور جداگانه مورد آزمایش نفوذ شبه استاتیک قرار گرفتند میزان انرژی جذب شده در ورق آلومینیومی 4.69 ژول و در لانه زنبوری 4.69 ژول بود در حالی 20 انرژی جذب شده توسط ساندویچ پنل در 20 ژول شد این نتایج نشان می دهد انرژی جذب شده ساندویچ پنل در مقایسه با تک تک اجزا افزایش چشمگیری دارد.

علت این است که در ورق آلومینیوم به علت ضخامت کم و استحکام پایین به محض نشستن نفوذکننده روی نمونه شروع به سوراخ کردنش میکند با مقایسه "شکلهای 8 و 10" دیده خواهد شد ورق آلومینیوم استفاده شده در رویه ساندویچ پنل مقاومت بیشتری نشان میدهد و نقطه سوراخ شدگی بالاتری نسبت به حالتی که ورق آلومینیومی بصورت جداگانه آزمایش شده است را دارد و این به خاطر وجود هسته در زیر رویه بالایی میباشد همچنین با مقایسه "شکلهای 9 و 10" سطح منحنی مربوط به هسته در ساندویچ پنل بیشتر از لانه زنبوری جداگانه است و این به خاطر رویه بالایی و پایینی می-باشد که استحکام هسته (کندویی) را بالا برده است.

- با مجموع انرژی دو رویه آلومینیومی و لانه زنبوری در نفوذ شبه استاتیک دیده شد که انرژی جذب شده باز هم کمتر از حالت ساندیچ شده بود و انرژی جذب شده ساندویچ پنل در مقایسه با این مجموعه (دو عدد ورق آلومینیومی+ لانه زنبوری) 42% بیشتر میباشد اما مقدار نفوذ در ساندویچ پنل کمتر از این مجموعه است و به علت این است که وقتی هر یک از این

- sandwich panels with honeycomb core subjected to high-velocity impact, *Composites Part B: Engineering*, Vol. 43, No. 5, pp. 2439-2447, 2012.
- [12] Standard, A. E8. Standard test method for tension testing of metallic materials. West Conshohocken (USA): ASTM. 2004.
- [13] N. Abdolrahim, GH. Liaghat, H. A. Askari, Experimental study of low velocity impact on Sandwich panels with honeycomb core and Comparison with the FEM results, A A, Vol. 49, No. 1, pp. 45, 2008
- [14] H. Ahmadi, GH. Liaghat, H. Sabouri, E. Bidkhouri, Investigation on the high velocity impact properties of glass-reinforced fiber metal laminates, *Journal of Composite Materials*, Vol. 47, No. 13, pp. 1605-1615, 2012.
- [8] GH. Liaghat, A. Alavi Nia, H. R. Daghyani, M. Sadighi, Ballistic limit evaluation for impact of cylindrical projectiles on honeycomb panels, *Thin-Walled Structures*, Vol. 48, No. 1, pp. 55-61, 2010.
- [9] N. Pirmohammadi, G. H. Liaghat, M. H. Pol, Experimental investigation on ballistic behavior of sandwich panels made of honeycomb core, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 14, No. 4, pp. 21-26, 2014. (in Persian
- [10] N. Pirmohammadi, G. H. Liaghat, M. H. Pol, H. Sabouri, Analytical, experimental and numerical investigation of sandwich panels made of honeycomb core subjected projectile impact, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 14, No. 6, pp. 153-164, 2014. (in Persian فارسي)
- [11] S. Feli and MH. Namdari Pour, An analytical model for composite

